

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

PL. ÚS 4/2020-107

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 12. marca 2020 v pléne zloženom z predsedu pléna Ivana Fiačana a zo sudcov Jany Baricovej, Ladislava Duditša, Libora Duľu, Miroslava Duriša, Rastislava Kaššáka, Jany Laššákovej, Miloša Maďara, Mojmíra Mamojku, Petra Molnára, Petra Straku, Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) a Martina Vernarského o žiadosti generálneho prokurátora Slovenskej republiky podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov o súhlas na vzatie do väzby sudkyne Okresného súdu Bratislava V [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], zastúpenej advokátom JUDr. Michalom Mišíkom, Bajkalská 21/A, Bratislava, takto

r o z h o d o l :

Ústavný súd Slovenskej republiky dá v a s ú h l a s na vzatie do väzby sudkyne Okresného súdu Bratislava V [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED], stíhanej ako obvinenej na základe uznesenia prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky o vznesení obvinenia č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020, v súvislosti so vznesením ktorého bola obmedzená jej osobná sloboda zadržaním 11. marca 2020.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 12. marca 2020 doručená žiadosť generálneho prokurátora Slovenskej republiky (ďalej len „generálny prokurátor“) podľa čl. 136 ods. 3 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a § 226 ods. 1 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) o súhlas na vzatie do väzby sudkyne Okresného súdu Bratislava V [REDACTED], [REDACTED], [REDACTED] (ďalej len „sudkyňa“ alebo „dotknutá sudkyňa“).

2. Podľa čl. 136 ods. 3 prvej vety ústavy ústavný súd dáva súhlas na vzatie do väzby sudcu a generálneho prokurátora.

3. Podľa § 226 ods. 1 zákona o ústavnom súde žiadosť o súhlas na vzatie do väzby sudcu je oprávnený podať ústavnému súdu generálny prokurátor.

4. Podľa § 227 zákona o ústavnom súde predseda ústavného súdu na základe žiadosti podľa § 226 bezodkladne zvolá plénum ústavného súdu, ktoré vec prerokuje a rozhodne, pričom umožní osobe, ktorej sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadrila.

5. Podľa § 228 zákona o ústavnom súde o žiadosti podľa § 226 rozhodne ústavný súd uznesením.

6. Podľa § 229 prvej vety zákona o ústavnom súde uznesenie ústavného súdu o žiadosti podľa § 226 nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o tejto žiadosti rozhodol.

7. Podľa čl. 131 ods. 1 ústavy a § 7 ods. 1 písm. a) zákona o ústavnom súde rozhoduje ústavný súd o návrhu podľa čl. 136 ods. 3 ústavy v pléne.

8. V zmysle čl. V bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2020 do 31. decembra 2020 bola žiadosť generálneho prokurátora náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigetimu.

9. Generálny prokurátor svoju žiadosť odôvodnil tým, že uznesením prokurátorky Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky č. k. VII/3 Gv 76/19/1000-57 z 9. marca 2020 bolo podľa § 206 ods. 1 Trestného poriadku s poukazom na § 207a Trestného poriadku vznesené obvinenie dotknutej sudkyňi za zločin prijímania úplatku podľa § 329 ods. 1 a 2 Trestného zákona formou spolupáchateľstva podľa § 20 Trestného zákona v bode 9 výrokovej časti uznesenia a za zločin zneužívania právomoci verejného činiteľa podľa § 326 ods. 1 písm. a) a 2 písm. c) Trestného zákona s poukazom na § 140 písm. a) Trestného zákona v bode 9 výrokovej časti uznesenia, pretože je dostatočne odôvodnený záver, že:

„najneskôr od mesiaca mája roku 2017 v Bratislave na presne nezistených miestach v právnej veci žalobcu Správa a inkaso zmeniek, s.r.o., so sídlom Trenčianska 57, 821 09 Bratislava, IČO: 50 335 839, žalovaný v prvom rade: ██████████, ██████████, žalovaný v druhom rade: MARKÍZA - SLOVAKIA, spol. s.r.o., so sídlom Bratislavská 1/a, 843 56 Bratislava, IČO: 31 444 873 o zaplatenie 8.298.479, 72 eur s príslušenstvom pod sp. zn.: 2CbZm/59/2016, na základe požiadavky ██████████ ██████████ inštruovala zákonnú sudkyňu ██████████ ako procesné postupovať v danom spore, ako vytyčovať termíny pojednávania s cieľom vyhlásenia rozsudku v prospech ██████████, ktorého pravidelne informovala o procesných veciach v rámci daného sporu, pričom tiež inštruovala sudkyňu ██████████, ktorá pred pojednávaním, na ktorom ██████████ vyhlásila rozsudok, aktívne pomáhala zákonnej sudkyňi s jeho vypracovaním a ktorá sa za účelom podpory zákonnej sudkyne dňa 26.4.2018 zúčastnila pojednávania na Okresnom súde Bratislava V, na záver ktorého ██████████ na základe vopred dohodnutého postupu vyhlásila dokazovanie za skončené a vyhlásila rozsudok v mene Slovenskej republiky a to, že žalovaní v 1. a 2. rade sú povinní spoločne a nerozdielne zaplatiť žalobcovi zmenkovú sumu 8.298.479,72 eur spolu s 6% ročným úrokom

zo sumy 8.298.479,72 eur od 16.6.2015 do zaplataenia, a to všetko do 3 dní odo dňa právoplatnosti rozsudku, pričom ako zákonná sudkyňa konala v rozpore s Civilným sporovým poriadkom, kedy nevykonala riadne dokazovanie, neskúmala pravosť zmenky a rozhodla nie na základe zisteného skutkového a právneho stavu súdnej veci, ale na základe pokynov [REDAKOVANÉ], ktorá konala v prospech [REDAKOVANÉ], pričom za takýto nezákonný postup [REDAKOVANÉ] a prostredníctvom nej aj [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] prijali od [REDAKOVANÉ] finančnú hotovosť v nezistenej výške [REDAKOVANÉ] [REDAKOVANÉ] prijala od [REDAKOVANÉ] finančnú hotovosť, a to z úplatku, ktorý jej poskytol [REDAKOVANÉ].“

V žiadosti sa ďalej konštatuje, že skutkové zistenia majúce oporu v tzv. usvedčujúcich dôkazoch subjektívneho charakteru (výpovede svedkov) i dôkazoch objektívneho charakteru (prepisy z mobilnej aplikácie Threema, zápisníc o vydaní vecí, zápisníc z domových prehliadok) deklarujú zákonnosť jednak začatia trestného stíhania a jednak vznesenia obvinenia na základe dostatočne odôvodnených právnych záverov, že páchatelkou trestného činu je dotknutá sudkyňa.

Generálny prokurátor vo svojej žiadosti uvádza, že sú splnené všetky zákonné predpoklady na to, aby ústavný súd udelil súhlas na vzatie do väzby, pretože existujú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. b) a c) Trestného poriadku. Vo vzťahu k dotknutej sudkyňi sa v podanej žiadosti k dôvodnosti väzby uvádza:

«Z vykonaného dokazovania vyplýva, že menovaná pôvodne pracovala ako riaditeľka kancelárie štátnej tajomníčky [REDAKOVANÉ]. Z výpovede svedkyne [REDAKOVANÉ], ktorá taktiež pracovala v danom čase v tejto kancelárii vyplýva, že [REDAKOVANÉ] bola vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] veľmi submisívna a menovanej sa doslova bála, naopak [REDAKOVANÉ] bola vo vzťahu k [REDAKOVANÉ] veľmi direktívna, z čoho [REDAKOVANÉ] neraz aj plakala. Práve [REDAKOVANÉ] sa následne stala sudkyňou a bola pridelená na Okresný súd Bratislava V a to práve v čase, kedy sa na danom súde rozhodovali viaceré súdne konania v rámci kauzy Zmienek TV Markíza. Zo zaistenej komunikácie aplikácie Threema vyplýva, že [REDAKOVANÉ] opakovane písala [REDAKOVANÉ] o tom, ako úkoluje [REDAKOVANÉ] v danej veci. Faktom je, že konanie [REDAKOVANÉ] sa presne zhoduje s textom v danej komunikácii. Dokonca aj jej rozhodnutie, ktoré v danom konaní vydala, nepísala ona, ale iná sudkyňa [REDAKOVANÉ], taktiež blízky človek [REDAKOVANÉ]. Za svoje konanie v prospech [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ]

však dostala [REDAKOVANÉ] aj odmenu, čo dokazuje opäť komunikácia z aplikácie Threema. Je možné dodať, že odmenu dostala napriek tomu, že s jej prístupom a „výkonom“ bola [REDAKOVANÉ] veľmi nespokojná, keďže „dohody sa majú dodržiavať“. Napriek nespornej podriadenosti a možno aj strachu z [REDAKOVANÉ], však [REDAKOVANÉ] konala z vlastnej vôle a najmä s vyhlídkou sľúbenej odmeny, teda úplatku. To iba zvyšuje závažnosť jej konania. To, že [REDAKOVANÉ] konala v prospech [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ] dokazujú aj výpovede svedkov [REDAKOVANÉ] a [REDAKOVANÉ], ale nepriamo aj svedka [REDAKOVANÉ], ktorý uvádza, že ho zoznámila s [REDAKOVANÉ], ktorá začala v určitom čase pravidelne a veľmi často vyhľadávať na Okresnom súde Bratislava V [REDAKOVANÉ] napriek tomu, že pôsobila ako sudkyňa na inom súde. Práve [REDAKOVANÉ] následne napísala rozsudok v kauze zmenky, ktorý pod svojim menom vydala [REDAKOVANÉ]. Sudkyňa [REDAKOVANÉ] je síce na materskej dovolenke, no stále je sudkyňa a pokojne sa môže vrátiť na súd ako aktívna sudkyňa aj v nasledujúci deň a jednak ovplyvňovať svedkov, teda strany konania a iných pracovníkov dotknutého súdu, resp. zvyšných obvinených. V tejto veci je potrebné vypočítať nie len strany konania z kauzy zmieniek, ale aj pracovníkov Okresného súdu Bratislava V, ktorí mali na starosti prideľovanie spisov, ale aj vybavovanie žiadostí polície, keďže o záujme polície o zaistenie originálu zmenky sa neznámym spôsobom dozvedel práve obv. [REDAKOVANÉ], ktorý cez svojho právneho zástupcu tieto okamžité zo súdu stiahol skôr, ako si pre tieto prišli príslušníci polície. A bola to práve [REDAKOVANÉ], ktorá o tejto udalosti informovala sudcu [REDAKOVANÉ], ktorý v danom čase nebol v práci. Ako už bolo vyššie uvedené, menovaná je síce v súčasnosti na materskej dovolenke, no na súd sa môže vrátiť prakticky kedykoľvek a keďže aj z vykonaného dokazovania vyplýva, že je zvyknutá konať na pokyn a želanie [REDAKOVANÉ], nie je možné vylúčiť, že bude ďalej pokračovať v trestnej činnosti.»

10. Ústavný súd po predbežnom prerokovaní žiadosť generálneho prokurátora prijal na ďalšie konanie uznesením sp. zn. PL. ÚS 4/2020 z 12. marca 2020, ktoré nadobudlo právoplatnosť okamihom jeho prijatia (§ 70 ods. 1 zákona o ústavnom súde).

II.

Meritórne rozhodnutie o žiadosti generálneho prokurátora

11. Vzhľadom na charakter a účel konania o súhlase na vzatie do väzby sudcu, z ktorého vyplýva požiadavka urýchleného rozhodnutia o žiadosti generálneho prokurátora (s ohľadom na zákonné lehoty vzťahujúce sa na obmedzenie osobnej slobody podľa čl. 17 ods. 3 ústavy, pozri tiež § 227 zákona o ústavnom súde o bezodkladnom zvolaní pléna predsedom ústavného súdu), plénum ústavného súdu bezprostredne po predbežnom prerokovaní žiadosti generálneho prokurátora pristúpilo k jej meritórnemu posúdeniu.

12. V rámci meritórneho prerokovania žiadosti plénum ústavného súdu podľa § 227 zákona o ústavnom súde umožnilo sudcovi, ktorého sa žiadosť týka, aby sa k nej vyjadril.

13. Ústavný súd v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti generálneho prokurátora v prvom rade uvádza, že jeho súhlas na vzatie sudcu do väzby nenahrádza rozhodnutie príslušného všeobecného súdu o väzbe (v tomto prípade rozhodnutie sudcu pre prípravné konanie o návrhu prokurátora na vzatie obvineného sudcu do väzby, pozn.). Je len predpokladom, aby príslušný súd mohol o väzbe (návrhu na vzatie do väzby) rozhodnúť, pričom súhlas ústavného súdu nijako neprejudikuje samotné rozhodnutie o väzbe, ktoré môže vyznieť ako pozitívne (vzatie do väzby), tak aj negatívne (nevzatie do väzby), s možnou alternatívou nahradenia väzby zákonom ustanovenou garanciou (pri súčasnej konštatácii dôvodov väzby). Samotný výsledok rozhodovania sudcu pre prípravné konanie závisí od konkrétnych okolností prípadu a má byť výsledkom ústavne konformnej aplikácie relevantnej právnej úpravy týkajúcej sa podmienok väzby [obsiahnutej v zákone č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov.

14. Rozhodnutie ústavného súdu o súhlase na vzatie do väzby sudcu teda nenahrádza rozhodnutie všeobecného súdu o väzbe, a to ani z hľadiska vyčerpávajúceho uplatnenia kritérií, ktoré môžu byť uplatnené v rámci prieskumu väzobného rozhodnutia v konaní o ústavnej sťažnosti (ku ktorému môže v konečnom dôsledku dôjsť aj po udelení súhlasu

ústavným súdom a právoplatnom vzatí sudcu do väzby). Súhlas na vzatie do väzby je predovšetkým výrazom (aj keď v reakcii na konkrétne okolnosti prípadu) ochrany deľby moci a má slúžiť na ochranu sudcov pred potenciálnym zneužitím represívnych nástrojov trestného práva (procesu) zo strany iných zložiek štátnej moci (exekutíva, prokuratúra), či už s cieľom odvety za skorší výkon súdnej právomoci, alebo v snahe zabrániť sudcovi v jej budúcom výkone, tak v konkrétnej veci alebo všeobecne. Ochrana proti takému (hoci aj sprostredkovanému) zneužitiu jedného druhu moci voči inej zložke štátnej moci je v súvislosti s rozhodovaním o väzbe poskytovaná nielen moci súdnej (čl. 136 ods. 2 a 3 ústavy), ale aj moci zákonodarnej (čl. 78 ods. 3 ústavy), len v inom kompetenčnom vyjadrení (požiadavka súhlasu Národnej rady Slovenskej republiky na vzatie do väzby jej poslanca).

15. Ústavný súd by preto musel odoprieť súhlas na vzatie sudcu do väzby, ak by zistil zneužitie moci v už uvedenom smere. Samozrejme, pri rozhodovaní o súhlase nemôže abstrahovať od základných trestno-procesných (a zároveň aj ústavných) parametrov podmienok väzby, a to či už materiálnych alebo formálnych.

16. Pokiaľ ide o dôvodnosť vzneseného obvinenia, predmetom konania o súhlase na vzatie do väzby pred ústavným súdom nie je prieskum jeho skutkovej (dôkaznej) a právnej opodstatnenosti vo všetkých intenciách, ktorým sa bude venovať všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe (aj keď bez možnosti zvrátiť právny stav vznesenia obvinenia). Úlohou ústavného súdu je posúdenie, či v dôsledku úplne nepodloženého alebo extrémne arbitrárne odôvodneného obvinenia, prípadne v dôsledku iných zistených okolností nedošlo k zneužitiu prostriedkov trestného práva proti dotknutému sudcovi, ktoré je opísané v bode 14 tohto uznesenia. K tomu je potrebné dodať, že podľa aktuálnej právnej úpravy sa na trestné stíhanie sudcu na rozdiel od predchádzajúceho právneho stav nevyžaduje súhlas ústavného súdu. Nevyhnutnou podmienkou na udelenie súhlasu na vzatie do väzby sudcu zo strany ústavného súdu však naďalej zostáva vylúčenie porušenia ústavnej garancie nezávislosti sudcov vyplývajúcej z čl. 148 ods. 4 ústavy, podľa ktorého za rozhodovanie nemožno sudcu stíhať, a to ani po zániku jeho funkcie.

17. Vo vzťahu k jednotlivým zákonným väzobným dôvodom podľa § 71 Trestného poriadku je ingerencia ústavného súdu pri rozhodovaní o súhlase na vzatie do väzby sudcu obmedzená, pretože tieto dôvody je následne povolaný autonómne posudzovať všeobecný súd pri rozhodovaní o väzbe, s možnosťou preskúmania takého rozhodnutia aj na základe opravného prostriedku podaného oprávnenou osobou, resp. oprávnenými osobami (spoločne s dôvodnosťou vzneseného obvinenia a formálnymi dôvodmi väzby, resp. náležitosťami konania, ktoré predchádzalo rozhodovaniu súdu). Je potrebné si uvedomiť, že v čase aktuálneho rozhodovania ústavného súdu o súhlase na vzatie do väzby návrh prokurátora na vzatie do väzby ešte nebol a ani po udelení súhlasu nemusí byť podaný, resp. ústavný súd nemôže verifikovať jeho finálny obsah.

18. Ústavný súd ďalej uvádza, že akceptuje podanie žiadosti o súhlas na vzatie do väzby sudcu v čase, keď ešte samotný návrh na vzatie sudcu do väzby nebol príslušnému všeobecnému súdu podaný, aj keď ide o súhlas ústavného súdu na vzatie do väzby sudcu (súdom), a nie o súhlas na podanie návrhu na vzatie do väzby sudcu prokurátorom (bez ohľadu na už uvedenú kompetenciu generálneho prokurátora na podanie žiadosti o súhlas na vzatie do väzby sudcu). Udelenie súhlasu ústavným súdom však neprejudikuje ani (žiadosťou generálneho prokurátora avizované) podanie návrhu prokurátora na vzatie sudcu do väzby, a už vôbec nie rozhodnutie príslušného všeobecného súdu (sudcu pre prípravné konanie) o návrhu prokurátora, resp. o väzbe obvineného sudcu.

19. Pokiaľ ide o formálnu stránku, ústavný súd preskúmal, či došlo k vzneseniu obvinenia dotknutému sudcovi v príslušnej procesnej forme a s účinkami vykonateľnosti predmetného uznesenia a či bol dodržaný postup, ktorý musí predchádzať podaniu návrhu na vzatie do väzby vrátane okolnosti, či návrh na udelenie súhlasu nebol v danom prípade podaný v momente, keď už bola prekročená lehota na odovzdanie zadržanej osoby súdu podľa čl. 17 ods. 2 ústavy.

20. Aplikujúc uvedené východiská, ústavný súd po doručení žiadosti generálneho prokurátora procesne postupoval podľa ustanovení druhého dielu dvadsiatej hlavy piatej časti zákona o ústavnom súde. Tajným hlasovaním potom ústavný súd dospel k záveru, že

nemôže konštatovať existenciu okolností, ktoré by znamenali zneužitie postupu orgánov činných v trestnom konaní proti dotknutej sudkyni, ktoré by vylučovalo súhlas na jej vzatie do väzby alebo iné okolnosti, ktoré by v kontexte celého predchádzajúceho obsahu odôvodnenia tohto uznesenia udelenie súhlasu znemožňovali. Preto bol súhlas udelený tak, ako to je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok. Toto rozhodnutie nadobúda právoplatnosť dňom, v ktorom ústavný súd o žiadosti rozhodol.

V Košiciach 12. marca 2020